

Dolomity — rozprávkové horsstvo v južnom Tirolsku. Ich čaro spočíva v kontrastoch. Ako hrady sa týčia kolmé, hranaté skalné kolosy. Fantasticky vyzeraajú tri zubaté veže Lavaredo, ako tak čnejú do tmavomodrého južného neba.

Stretávajú sa tu dva svety: hornatý sever a kvitnúci juh. Holé, kolmé skalné veže, vyzerajúce ako stredoveké zámky, kontrastujú s bohatou rozvítnutými horskými lúkami. Nikde inde nevystupujú skaly tak bez prechodu z lúk a lesov ako tu. Protirečenia. Vzniklo z nich niečo nové, v čom je južná bohatosť farieb a krásna tvarov hornatého severu. Tento romantický horský svet, ktorý zmodrel od oblohy Talianska, nenechá horolezca na pokoji. Vábi ho.

Po zlezení Eigeru sme sa síce rozhodli, že už na nič ťažkého nepôjdeme, teraz však s Radanom Kuchařom nevieme odolať a chceme vyliezť najťažšou stenou v Dolomitoch, prostrednou z troch veží — severnou stenou „Cima Grande di Lavaredo“. Severná stena „Veľkej Cimy“ dlho odolávala náporom horolezcov. V klasickom veku horolezectva sa ju nepodarilo zliezť. Zdolali ju až v roku 1933, keď moderná horolezecká technika a umelé pomôcky sa už používali nielen na istenie, ale aj na prekonávanie príťažlivosti. Ten, kto nemá rebríčky, umelé stupačky, kto sa nechce chytiť skoby a neovláda dvojlanovú techniku so spodným ťahom — ten tu musí stroskotať.

Dňa 11. augusta 1962 prišli včas ráno pod stenu horskí vodcovia z Cortiny — Dimal a Dibona. Mali celú hrbu horolezeckého materiálu: 240 m lana a 150 m pomocnej šnúry. Po stometrovom výstupe sa museli pre snehovú fujavicu vrátiť. Väčšinu lán nechali v stene. Večer potom prišiel vynikajúci taliansky horolezec Emilio Comici spolu s ďalším Dimalom (brat spomínaného) a Verzim. Tiež mali veľa lán a skôb. Na druhý deň sa rýchlo dostali hore po starých lanách a liezli ďalej. Dostali sa však len o 40 m vyššie a večer sa pre zhoršujúce sa počasie vrátili. Nový nápor — ale už len Comici a Dimalovci — urobili 13. augusta. Ostatní sa vzdali. Po bivaku v stene dosiahli títo traja na druhý deň vrchol.

Nočná temnota leží ešte v údolí, zastiera aj jazero Lavaredo, v ktorom sa však už o chvíľu budú zrkadliť „Tre Cime“. Na juhu už

možno na pozadí modrejúcej oblohy rozoznať divoko rozoklané Cadinské ihly. Vzrušujúce čaro prichádzajúceho rána. Bez slova stúpame do sedla Patern (2.450 m). Prvé svetlo prebúdajúceho sa dňa preteká cez žltocervené vápencové steny a prinavracia tvar tajomne vyzierajúcim vežiam. O niekoľko minút sme už v sedle a prechádzame do Rienzkého údolia. Traverzujeme zo severu popod „Tri Ciny“. Rýchlo sa dostávame k nástupovému piliieriku. Navešujeme na seba všetky skoby (bolo ich 15), karabiny a stupačky. Ostatné rezervné veci sú v jedinom batohu.

A už sa Radan púšťa do pekelné kolmej a hladkej steny. Nezasvätenému by sa zdalo, že stenu odtiaľto nie je možné preliezť. Po štyridsiatich ľahších metroch začínajú „extrémy“. Niekoľko metrov traverz vľavo a Radan mizne v plytkej vyhlbenine. Nevidím ho, ale podľa toho, ako sa odvíja lano, usudzujem, že tam to musí vyzerať ako na hranici ľudských možností. O chvíľu ma doberá a leziem... Zdá sa mi to nesmierne ťažké. Je to pre nás nový terén, nie sme na vápence zvyknutí. Neveríme vlastným nohám a jemný prášok, čo pokrýva skalú, spôsobuje, že sa nám vidí, ako by nebolo spoľahnúť ani na chyty. Ruky sa nám totiž na nich kľúžia.

Aj batoh mi veľmi prekáža. Radan ma doberá v stupačkách. Je vynikajúci skalný lezec, jeho špecialitou sú najmä škáry. Keď le-

ziem za nim cez tieto extrémne miesta, obdivujem ľahkosť, s akou ich prešiel on. Získavame v stene, tvrdo bojujúc, meter za metrom. Stena sa na nás nakláňa. Neustále sa striedajú previsy so škárami, treba znova hľadať — čo i tie najmenšie — stupy a chyby. Každá lanová dĺžka je sama osebe problémom. Je však vzrušujúce a radostné visieť v stupačkách. Pod nohami mám len vzduch. Nahor nevidieť pre previsy, ani dolu nevidieť nič zo steny. Až celkom naspodku je sutina. Odtiaľto sa už nedá vrátiť. Museli by sme mať so sebou štyristo metrov lana, aby sme zišli až na sutinu. Pri zlanovaní by sme sa totiž od steny stále vzdalovali a nedostali sa k nej, aby sme znova mohli lano založiť do skoby.

Previs steny — v porovnaní s úpäťm — je až dvadsať metrov. Nezvyknutému človeku by pohľad nad a pod seba iste drásal nervy. My sme však tohto roku už mali kde otrnúť... Lezenie cez previsy vyžaduje maximálne sústredenie. Vysáva z nás silu. Pomaly si až po predlaktie necitíme ruky. Stále na nich visíme. Prichádzame na odštiepenú vežu, kde si po desiatich hodinách opäť môžeme sadnúť. Zjeme trocha sušeného ovocia a pomaranč.

Lezieme ďalej... a opäť previsy! Radan už na dvadsať metrovom úseku nezabil ani jednu skobu, lano sa voľne vlní niekoľko centimetrov od skaly. Sú to nekonečné minúty napätia. Vidím, že Radan stojí na nepatrných stupoch. Pritom sa ešte potrebuje rukami vytiahnuť na naklonenú plošinku, ktorú má vo výške pliec. Je to najkritičnejších sedemdesiat centimetrov z celej steny! Silno zvieram istiace lano. Potia sa mi od toho ruky. Dostávame sa na širokú policu, kde sa zvyčajne bivakuje. Stena odtiaľto trochu ustupuje a lezieme ďalej 100 m vysokým kominom. Previsnuté vklínené balvany nám už nemôžu zastaviť cestu nahor. Je to stále ťažké lezenie, no nemá už tú vzdušnosť ako prvých 220 metrov. Komin končí pod šesť metrovým previsom. Ten sa preliezť nedá. Traverzujeme preto doľava na piliier. Nasleduje dvadsať metrov traverz popod previs. Nič exponovanejšieho som ešte neliezol! Sme opäť v otvorenej stene — štyristosemdesiat metrov nad sutinou. Stupov postupne ubúda a aby sme sa dostali na ďalšie, musíme zlaniť. A potom ešte desať metrov traverzu. Po dvoch dĺžkach prichádzame na širokú policu. Ďalej sa už bez väčších ťažkostí dostávame na vrchol. Zvítazili sme!

V myšliach opäť stúpame touto extrémnou stenou, ktorá nám prichystala toľko prekážok. Horolezec sa im však nevyhýba. Chce prekonať stále ťažšie steny a skúšať na nich silu svojho tela. No táto vôľa prekonávať seba samého, nadšenie, ktoré mu pomáha vynájsť sa v mimoriadnych situáciách — to všetko povyšuje horolezectvo na školu vôle a charakteru.

Kuchař a Zibrin prednášali v NDR

Ve štvrtok se vrátili z prednáškového turné v NDR čs. horolezci rep. zástupci zasloužilí mistři sportu Radan Kuchař a Zdeno Zibrin. Jejich nedávne výstupy (Eiger, Alpy) vzbudily v NDR veľkou pozornosť, proto německý turistický a horolezecký svaz pozval oba horolezce, aby o svých poznátech vyprávěli horolezcům NDR. Kuchař a Zibrin uskutečnili ve dnech od 21. února do 1. března v Drážďanech, Žitavě, Pirmě, Karl-Marx-Stadtu a Lipsku celkem šest přednášek. Zúčastnilo se jich 4700 posluchačů, hlavně z řad horolezců. Přednášky, doplněné promítáním 70 diapozitivů, měly pěkný ohlas.

(oh)

Zdeno Zibrin

SOBOTA 3. III. 1962